

УДК 341.1/8

ДОГОВІРНО-ПРАВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ГЕНРІХА VII, КОРОЛЯ АНГЛІЇ

Ржевська В. С.

Кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Анотація. У статті узагальнюються основні зобов'язання сторін відповідно до договору в Медіна-дель-Кампо 1489 р., угод із захисту Бретані 1489 та 1490 р., договору в Етаплі 1492 р. та пов'язаних з ним документів, а також відповідно до договору *Inter-cursus Magnus* 1496 р. та угод в Ейтоні 1502 р. Головною метою цих угод є створення безпечної становища для нової англійської королівської династії Тюдорів, що має бути досягнуто шляхом застосування комплексу заходів: встановлення воєнно-політичних союзів, правового забезпечення торгових відносин, укладення династичних шлюбів тощо. Важливим елементом договірних зобов'язань є захист від особливого виду загрози – інших претендентів на престол Англії. Також характерною рисою є поєднання воєнно-політичних зобов'язань із фінансовими, які можуть мати для англійської сторони більшу користь, ніж воєнно-політичні. Загроза відлучення сторін від церкви у випадку порушення подекуди застосовується як засіб забезпечення і політичних, і фінансових зобов'язань. Наслідками передбачених угодами династичних шлюбів стало виникнення у майбутньому низки непередбачених загроз для династії Тюдорів.

Ключові слова: претендент на престол, міжнародний договір, династичний шлюб, воєнний союз, торгові відносини, історія міжнародного права, юридичні зобов'язання.

Постановка проблеми. У битві при Босворті 22 серпня 1485 р. англійський король Ричард III Йорк був переможений Генріхом Тюдором, графом Річмондом, який став новим королем під іменем Генріха VII. Ця битва завершила протистояння родин Йорків та Ланкастерів, відоме під назвою «війни Троянд», і привела до влади споріднену до Ланкастерів нову династію Тюдорів. Під час її правління англійські держава і суспільство зазнали перетворень, які часто називають визначальними для входження країни в Новий час, і однією з причин яких була необхідність для нової династії втриматися при владі. Засобом досягнення цієї мети стало, серед іншого, укладання договорів, що відображають як особливості правового регулювання союзницьких відносин у ту епоху, так і характер політичного мислення сторін. Обережність, розсудливість та підприємницький талант нового короля Генріха VII забезпечили, наскільки це залежало від його політики, утвердження при владі започаткованої ним династії.

Мета статті – узагальнення змісту зобов'язань сторін за основними угодами Англії, укладеними в правління короля Генріха VII (1485-1509 рр.) і покликаними створити гарантії безпеки започаткованої ним нової династії Тюдорів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Тема звичайно висвітлюється у монографічних дослідженнях, присвячених династії Тюдорів, або у біографіях Генріха VII: зокрема, їй приділили увагу С. Доран [1], О. Грант [2], Р. Лок'єр [3] та інші автори, визначаючи цілі та основні напрямки і здобутки зовнішньої політики Англії в даний період.

Основні результати дослідження. Головною юридичною підставою, на якій Генріх VII зайняв престол Англії, була його перемога в битві при Босворті, тобто завоювання. Його династичні права були порівняно слабкі і неочевидні: за материнською лінією він був нащадком Джона Гонта, герцога Ланкастерського, сина короля Едуарда III, за батьківською – нащадком удови короля Генріха V Катерини де Валуа від її другого, нерівного шлюбу із валлійцем Оуеном Тюдором. Тому Генріх VII мусив нейтралізувати інших претендентів на престол, як тих, що мали права за народженням, так і самозванців. Укладення союзів, які б сприяли зміцненню його влади та позбавили б підтримки за кордоном інших претендентів, було важливою метою зовнішньої політики Генріха VII. Не менш важливою метою було збагачення.

До битви при Босворті, щоб розширити коло своїх прибічників, Генріх, тоді – граф Річмонд обіцяв взяти шлюб із принцесою Єлизаветою Йоркською, дочкою короля Едуарда IV. Однак, будучи коронований королем Англії 30 жовтня 1485 р., він одружився із Єлизаветою тільки у січні 1486 р., а коронував її ще пізніше – щоб не справляти враження, що він завдячує своєю владою цьому шлюбові. Згодом укладання династичних шлюбів було одним із помітних засобів зовнішньої політики Генріха VII.

Серед англійських королів Генріх VII вважається одним з найбільш прагматичних і найкращим «королем-бізнесменом». Із переможеним ним Річардом III він має дещо спільне, а саме: вони обидва визнаються здібними політиками, але на кожного з них покладається звинувачення у вбивстві так званих «принців у Тауері» – братів дружини Генріха VII, малих синів Едуарда IV короля-хлопчика Едуарда V та Річарда, герцога Йоркського, які були поміщені своїм дядьком, Річардом, герцогом Глостером, у Тауер під приводом охорони та підготовки до коронації, але після того, як Річард здійснив переворот і сам став королем, зникли. (Звинувачення Річарда III у вбивстві принців є традиційним і часто вважається складовою пропаганди династії Тюдорів, але звинувачення Генріха VII також існує як реакція на нього, почасти внаслідок спроб виправдати Річарда III). Незалежно від того, як склалася доля синів Едуарда IV, Генріх VII має власних «принців у Тауері»: одним з них був двоюрідний брат його дружини, Едвард Плантагенет, граф Уорік, утримуваний в Тауері з дитинства як небезпечний претендент на престол, другим – самозванець Перкін Уорбек, син фламандського міщанина, якого видавали за начебто врятованого Річарда Йоркського; він певний час бентежив спокій короля Англії, бо здобув підтримку деяких європейських монархів, але врешті програв Генріхові VII і був ув'язнений в Тауері. Обидва молоді чоловіки були страчені Генріхом VII у 1499 р. за звинуваченням у спробі втечі; можливо, це звинувачення було сфабрикованим, щоб остаточно позбутися цих претендентів на престол.

Генріх VII активно укладав міжнародні договори: зокрема, він підтвердив вічний мир з королем Португалії, уклав союз із римським королем, а згодом – імператором Священної Римської імперії Максиміліаном I Габсбургом (1489), договір про мир і торгівлю з королем Данії (1490), торгові договори з Флоренцією (1490) та Ригою (1498). До головних угод Генріха VII відносять договір в Медіна-дель-Кампо (1489 р.), договір в Етаплі (1492 р.), торговий та політичний договір *Intercursus Magnus* (1496 р.) та угоди в Ейтоні (1502 р.).

Договір в Медіна-дель-Кампо (*the Treaty of Medina del Campo, el Tratado de Medina del Campo*) від 27 березня 1489 р. був укладений між Генріхом VII та подружжям «католицьких королів» Фердинандом Арагонським та Ізабеллою Кастильською, внаслідок шлюбу яких постала об'єднана Іспанія. Цей договір став значною спробою досягти визнання нової англійської династії Тюдорів за кордоном та зміцнити її позиції внаслідок воєнно-політичного союзу та династичного шлюбу.

У змісті договору в Медіна-дель-Кампо можна виділити наступні групи положень, залежно від предмету зобов'язань сторін:

- загальнополітичні положення про союз і взаємну допомогу. Між Генріхом VII, його спадкоємцями та підданими з одного боку і між Фердинандом та Ізабеллою, їх спадкоємцями та підданими з іншого боку встановлювалися дружба і союз. Сторони взяли зобов'язання надавати одна одній допомогу при захисті нинішніх та майбутніх володінь від будь-якого ворога; допомога мала надаватися протягом трьох місяців після того, як її попросять, і сторона, яка просила про допомогу, мала відшкодувати видатки на неї. Сума видатків мала встановлюватися чотирма лицарями, по два з кожного боку. Кожна сторона взяла на себе також зобов'язання не надавати і не дозволяти надавати допомогу тим, хто повстає проти іншої сторони, і не допускати їх перебування в її володіннях (для Генріха VII це означало, що Фердинанд та Ізабелла не будуть підтримувати посягань інших осіб на зайнятий ним престол Англії). Сторони взаємно зобов'язалися не надавати допомоги будь-якому з державців, який воюватиме з однією з них;

- положення про відносини з іншими державцями. Зокрема, кожна з договірних сторін включатиме іншу в свої договори з іншими державцями або республіками. Ряд положень договору стосувався погодження політики сторін щодо Франції та воєнних дій проти неї з приводу територіальних претензій. Було передбачено, що король Англії не буде укладати миру, союзу або інших договорів із Францією без дозволу Фердинанда та Ізабелли, як і вони не вчинять цього без його дозволу, а якщо одна зі сторін воюватиме з Францією, інша вчинить так само. Якщо одна зі сторін даного договору укладає з Францією перемир'я, до нього має бути включена і інша сторона. Король Генріх вільний укласти мир з Францією без згоди королів Іспанії у випадку, якщо король Франції добровільно віддасть йому Нормандію та Аквітанію – колишні володіння англійських королів у Франції, а королі Іспанії можуть укласти мир з Францією без його згоди, якщо Франція добровільно віддасть їм Руссільон та Сердань, раніше зайняті королем Франції Людовіком XI. Ці положення були більш сприятливі для іспанської сторони, ніж для англійської, адже повернення Англії колишніх володінь було неможливе, тоді як повернення Іспанії її володінь – можливе і згодом відбулося за договором 1493 р. Той же іспано-французький договір 1493 р. встановив воєнний союз сторін проти всіх ворогів, зокрема англійців, які є давніми ворогами французів (не припиняючи при цьому дії договору в Медіна-дель-Кампо) [4];

- положення про торгівлю, статус і відповідальність підданих. Піддані кожної з договірних сторін одержували право відвідувати володіння іншої сторони і торгувати там на рівних засадах з її власними підданими; мито знижувалося до рівня, на якому воно було тридцять років тому. Скасовувалися каперські свідоцтва, і встановлювалися нові правила їх видачі. Судно будь-якої з договірних сторін, що прямувало до порту іншої договірної сторони, мало надати гарантією доброго поведіння на морі у розмірі подвійної суми вартості цього судна з його обладнанням і провізією. За рахунок цієї гарантії мало здійснюватись відшкодування шкоди, якби це судно під час плавання заподіяло шкоду судну іншої сторони. У випадку відмови у правосудді, король постраждалої сторони перше, ніж видавати каперські свідоцтва, мав двічі попросити короля сторони, яка заподіяла шкоду, про відшкодування. Порушення з боку підданих договірних сторін не могли припинити договір. Якби підданий однієї сторони заподіяв шкоду підданому іншої, каперське свідоцтво могло бути видане після того, як уряд постраждалої сторони звернувся з вимогою про відшкодування, і ця вимога не могла бути задоволена;

- положення про династичний шлюб між старшим сином Генріха VII принцом Артуром і молодшою дочкою Фердинанда та Ізабелли Катериною. Наречені на час укладення

договору були зовсім маленькими дітьми (Артуру (нар. у вересні 1486 р.) було два роки, а Катерині (нар. у грудні 1485 р.) три), тому договір визначав, що необхідні процедури будуть здійснені по досягненні парюю належного віку. Для принцеси Катерини встановлювалися сума та порядок виплати посагу, а також матеріальне забезпечення в Англії. Батьки наречених зобов'язувалися використати весь свій вплив на дітей для укладання цього шлюбу. Час, коли наречена приїде до Англії, мав бути погоджений пізніше, але встановлювалося, що шлюб має бути укладений протягом місяця по її приїзді [5; 6].

Аналіз договору в Медіна-дель-Кампо дозволяє виявити основні зобов'язання – складові союзу відповідно до особливостей договірно-правового регулювання відносин між державцями тієї епохи та намірів сторін цього конкретного договору: допомога як тепер, так і у майбутньому, як проти зовнішніх, так і внутрішніх ворогів, зокрема, проти головного спільного ворога, продовження дії договору на наступників договірних сторін, заохочення торгівлі, заходи із запобігання тому, щоб дії підданих створювали підстави для порушення миру між сторонами. Звертає на себе увагу, зокрема, врегулювання в договорі питання про відшкодування витрат на допомогу однієї сторони іншій.

Призначена забезпечити становище династії Тюдорів угода про шлюб Артура і Катерини Арагонської мала далекосяжні непередбачувані наслідки. Наречені одружилися в Лондоні восени 1501 р., але менше, ніж через півроку, Артур раптово помер від хвороби. Бажаючи зберегти посаг Катерини, Генріх VII погодився на її заручення з іншим своїм сином, майбутнім королем Генріхом VIII (нар. 1491), майже на шість років молодшим за наречену. Для цього був одержаний дозвіл Папи Римського, бо наречена була удовою брата нареченого. Близько 1505 р. Генріх VII розчарувався у своєму союзі з Іспанією, і протягом наступних 4 років положення Катерини, яка продовжувала жити в Англії, залишалось непевним. У 1509 р. по смерті батька молодий король Генріх VIII одружився з Катериною, однак з дітей від цього шлюбу вижила тільки дочка, між тим, як Генріх VIII прагнув, щоб йому спадкував саме син. Згодом відомі як «Велика справа короля» (the King's Great Matter) намагання Генріха VIII оголосити шлюб з Катериною Арагонською недійсним, незважаючи на наявність папського дозволу, оскільки Біблія загрожує покаранням бездітності за шлюб з удовою брата (книга Левит 20:21), призвели до міжнародного скандалу і значних змін у державному та церковному устрої Англії.

Передумовою для укладення англо-французького договору в Етаплі (Treaty of Etaples, Traité d'Etaples, від 3 листопада 1492 р.) стала невдала спроба Генріха VII запобігти приєднанню до Франції Бретонського герцогства (Бретані). Збереження самостійності залежним від Франції герцогством було суттєвим для інтересів Англії через низку причин: Бретонське герцогство контролювало велику частину узбережжя, вело з Англією жваву торгівлю і могло стати у пригоді для воєнних дій як Англії проти Франції, так і Франції проти Англії. Майбутній Генріх VII, у той час – граф Річмонд, перебував певний час у Бретані і використав надані нею сили для спроби висадки в Англії під час повстання проти Ричарда III, яке виявилось невдалим; пізніше граф Річмонд відбув з Бретані до Франції, рятуючись від загрози бути виданим Ричардові III, і вже з Франції відбув до Англії, де переміг Ричарда III. У 1488 р. незадовго до своєї смерті герцог бретонський Франциск II під тиском з боку Франції погодився на встановлення опіки французької корони над своєю 11-річною дочкою і спадкоємицею Анною Бретонською. Зі свого боку Генріх VII намагався запобігти зростанню французького впливу над Бретанню, внаслідок чого уклав з юною герцогинею Редонський договір (the Treaty of Redon, Traité de Redon від 10 лютого 1489 р.), яким визначив умови воєнної допомоги Бретані з боку Англії у випадку французького втручання. Для захисту Бретані з Англії мало бути надіслане військо в 6 тис. осіб, яке мало служити герцогині до 1 листопада; герцогиня зі свого боку була зобов'язана від-

шкодувати пов'язані з цим видатки короля Англії. В якості гарантії фінансових зобов'язань герцогині англійські війська мали зайняти дві фортеці на вибір Генріха VII із запропонованого переліку; герцогиня мала дати клятву не чинити перешкод англійським військам, доки вони займатимуть ці фортеці, а до того, як фортеці будуть ними зайняті, надіслати на англійські кораблі заручників. Окрім цього, герцогиня Анна приймала зобов'язання не укладати без згоди Генріха VII шлюб та договорів з іншими державцями за винятком римського короля та короля Іспанії (з якими Генріх VII встановлював союзницькі відносини), але навіть із ними укладати тільки такі угоди, до яких безпосередньо включався король Англії (це зобов'язання мало поширюватись як на герцогиню Анну, так і на її наступників), а також не укладати миру чи перемир'я терміном більше, ніж 2 роки, без згоди короля Англії, який зі свого боку приймав зобов'язання не укладати нового перемир'я з Францією навіть на 2 місяці, без участі у цьому перемир'ї також герцогині Анни [7; 8, с. 82-83].

У вересні 1490 р. Генріх VII уклав також угоду з римським королем, згодом – імператором Максиміліаном I, спрямовану на захист Бретані та взаємний захист сторін від посягань з боку Франції. Було погоджено, зокрема, що між сторонами договору, їх спадкоємцями і наступниками встановлюються непорушні мир і дружба, що з ласки Божої триватимуть вічно; у випадку, якщо король Франції нападе на володіння Максиміліана I, його сина Філіпа, ерцгерцога Австрійського та герцога Бургундського, Генріха VII або Анни Бретонської, договірні сторони оголосять йому війну без затримки на прохання будь-якої зі сторін, проти яких здійснено напад; якщо потрібно, Максиміліан та Генріх здійснять втручання у Францію на чолі своїх армій; якщо одна зі сторін вимагатиме, щоб інша розпочала війну з причини вторгнення у Бретань, інша сторона зобов'язана застосувати силу протягом 6 місяців після прохання; якщо війну розпочато, сторони не будуть припиняти воєнні дії протягом двох років, і мир або перемир'я можуть бути укладені тільки за взаємною згодою [8, с. 86; 9].

Однак у грудні 1491 р. Анна Бретонська була вимушена до шлюбу з молодим королем Франції Карлом VIII. Справляючи враження захисту Бретані, як було погоджено, Генріх VII у жовтні 1492 р. розпочав воєнну експедицію без передбаченої допомоги з боку королів Іспанії та Максиміліана I і взяв в облогу Булонь, але пора року була вже несприятлива для продовження воєнних дій. Також Карл VIII був зацікавлений у якнайскорішому замиренні з Англією, щоб швидше розпочати воєнні дії в Італії. Всі ці обставини сприяли укладенню англо-французького договору.

Відповідно до самого договору в Етаплі (3 листопада 1492 р.), Генріх VII та Карл VIII проголошували між собою дружбу, мир і союз, які мали тривати до смерті того з них, хто проживе довше і ще протягом року після його смерті. Наступникові надавалася можливість підтвердити мир протягом року. Договір передбачав також можливість приєднання протягом 4-х місяців для римського короля Максиміліана I і його сина. (Удівець Максиміліан сам планував одружитися із дівчиною Анною Бретонською, але їх шлюб, укладений заочно, був анульований, і Анну було примушено вийти за Карла VIII. Щоб здійснити це, Карл розірвав свої попередні заручини із дочкою Максиміліана). Серед інших положень, договір в Етаплі надавав підданам кожного з королів право їздити до королівства іншого і торгувати з ним на рівних засадах з його підданими (однак кількість озброєних людей, що здійснювала б поїздку, не могла перевищувати 100 осіб); купцям інших держав також дозволялося здійснювати торгівлю між двома королівствами [10]. Договір в Етаплі був доповнений рядом зобов'язань, більш важливих для Генріха VII. Карл VIII 6 грудня 1492 р. підтвердив зобов'язання виплатити англійському королю відшкодування витрат на

утримання військових та допомогу відповідно до угоди Генріха VII з герцогинею Анною, тепер – дружиною Карла та королевою Франції, а також – зобов'язання виплатити гроші, обіцяні його батьком, королем Франції Людовіком XI, королю Англії Едуарду IV: загальна сума склала 745 тис. золотих екю, виплати мали здійснюватись по 25 тис. кожні 6 місяців [11]. Ці гроші король Франції присягся виплатити під загрозою відлучення від церкви [12] – ця загроза слугувала, отже, засобом забезпечення зобов'язання. Карл VIII у продовження договору взяв на себе 13 грудня 1492 р. також зобов'язання не надавати допомоги повстанцям або зрадникам, що діють проти іншої сторони [13], – на підставі чого з Франції було вигнано претендента на англійський престол Перкіна Уорбека. Духовні особи Англії у 1493 р. просили Папу Римського встановити покарання у формі відлучення від церкви для будь-якої сторони договору в Етаплі, яка б порушила його, на що папа відповів, що бажав би отримати аналогічне прохання також від французів [14]. Таким чином, внаслідок договору в Етаплі Генріх VII мовчазно погодився на перехід Бретані під контроль Франції (їх формальне об'єднання відбулось згодом, у 1532 р.) за величезне фінансове відшкодування. Він, по-видимому, скористався прикладом свого тестя, короля Едуарда IV Йоркського, який у 1475 р. спробував ввести війська у Францію, але уклав з королем Людовіком XI договір в Пекіні про дружбу між двома монархами до кінця їх життів; зокрема, Людовік XI зобов'язався сплачувати Едуарду 75 тисяч золотих екю за повернення до Англії і ще 50 тисяч екю щороку [15].

Визнаючи, що пов'язані з договором в Етаплі фінансові зобов'язання насправді є головною частиною домовленості, Френсіс Бекон у своїй старовинній (1621 р.) «Історії правління короля Генріха VII характеризував цей договір як радше ділову угоду, ніж політичний договір (rather a bargain than a treaty), бо, за винятком передбачених виплат на користь Генріха VII, «все залишилось, як було» [16, с. 102]. Ф. Бекон також звертає увагу, що домовленості зберігали деяку невизначеність щодо того, коли виплати мають скінчитись, а це дозволяло англійській стороні сприймати їх як данину. Мир в Етаплі був непопулярний серед знаті і вищих воєнних чинів Англії, які внаслідок такого розвитку подій не відшкодували свої витрати і втратили можливість нажитися, однак для обох королів мир був бажаним. «Для Карла – бо він гарантував йому володіння Бретанню і розв'язав руки для його неаполітанської справи. Для Генріха – бо він наповнив його скрині...» [16, с. 103].

Такою, що прожила довше, стороною договору в Етаплі, виявився Генріх VII, бо Карл VIII помер у 1498 р. внаслідок нещасного випадку. Його дружина, Анна Бретонська, відповідно до погодженого раніше, вийшла заміж за його наступника, нового короля Франції Людовіка XII, який підтвердив зобов'язання за договором в Етаплі [17], а також пов'язані з ним фінансові зобов'язання [18]. У 1500 р. Папа Римський Олександр VI своїми буллами проголосив, що відлучить від церкви того з королів, хто порушить договір в Етаплі [19], і, зокрема, відлучить Людовіка XII, якщо він не здійснить погоджені виплати [20]. (Останню буллу видано на прохання самого Людовіка XII) [8, с. 95]. За зауваженням Ф. Бекона, виплати на користь Генріха VII, а згодом – його сина Генріха VIII тривали довше, ніж могли тривати відповідно до будь-якого розрахунку боргових зобов'язань [16, с. 102].

З погляду дослідження історичної практики договорів між монархами наприкінці XV – на початку XVI ст. цікаве встановлення церковного покарання за недодержання воєнно-політичних і особливо фінансових зобов'язань. Цікаво також, що договір не встановлює вічного миру між його сторонами і їх наступниками, але дозволяє продовження миру, і буквально не знімає назавжди претензій англійських королів до Франції. (Один із способів вияву дружнього ставлення можна побачити, наприклад, в тому, що Карл VIII називає Генріха VII «найдорожчим і найулюбленишим братом і кузенком» [11]).

Торгова та політична угода, відома під назвою *Intercursus Magnus* («великий обмін») була укладена 24 лютого 1496 р. між Генріхом VII та герцогом Бургундським Філіпом, від імені якого діяв його батько Максиміліан I. Оскільки Максиміліан I та удова-герцогиня Бургундії Маргарита, яка була сестрою Едуарда IV та Ричарда III, надали підтримку Перкіну Уорбеку, Генріх VII у 1493 р. ухвалив рішення про перенесення ринку експортованого з Англії сукна з Антверпена до Кале, у той час контрольованого Англією, що негативно позначилося на бургундській економіці. Відповідно до угоди *Intercursus Magnus* кожна зі сторін відмовляла у притулку ворогам іншої і приймала зобов'язання надавати воєнну допомогу за рахунок сторони, яка про допомогу попросить. Бургундські купці одержували вільний доступ на англійський ринок, а англійські – на бургундський (за винятком Фландрії) [21]. На підставі цієї угоди Перкіна Уорбека було позбавлено притулку в Бургундії. Погоджений у 1506 р. новий договір встановлював ще більш сприятливі умови для англійських купців, які звільнялися від майже всіх видатків, тому у бургундських купців він одержав назву *Intercursus Malus* («поганого обміну»). Однак цей новий договір не був ратифікований бургундською стороною, і тому в 1507 р. знов було підтверджено дію *Intercursus Magnus*. Ця угода застосовувалася до укладення нової англо-бургундської торгової угоди в 1520 р.

Угоди в Ейтоні (*the Treaties of Ayton*), укладені 24 січня 1502 р. між Генріхом VII та королем Шотландії Яковом (Джеймсом) IV, стали першою за довгий час (від 1328 р.) спробою встановити тривалий мир між Шотландією та Англією. Переговори про угоди розпочалися після намагання Якова IV у 1496 р. здійснити збройне втручання в Англію на користь претендента Перкіна Уорбека, але ця ініціатива виявилася невдалою, і в 1497 р. Уорбек був змушений залишити Шотландію. Зрештою він здався Англії, був ув'язнений в Тауері і через два роки страчений. Можливо, страта Перкіна Уорбека та молодого графа Уоріка стала результатом домовленості Генріха VII з Фердинандом та Ізабеллою, які просили короля Англії усунути, перш, ніж їх дочка вийде за його сина, інших претендентів на корону Англії, навіть якщо, як у випадку Уорбека, королівське походження було сумнівним.

Між Генріхом VII та Яковом IV у вересні 1497 р. було укладено спочатку перемир'я терміном на 7 років, яке згодом було продовжене на все життя кожного з монархів. Власне, домовленості в Ейтоні включали три угоди:

- угоду про шлюб Якова IV зі старшою дочкою Генріха VII Маргаритою. Ця умова встановлювала терміни прибуття нареченої до Шотландії (до 1 вересня 1503 р.) та укладення шлюбу (через 15 днів по тому), національний склад прислуги нареченої (24 особи з її оточення мають бути англійцями) та суми, час і порядок виплати її матеріального забезпечення, як з англійського, так і з шотландського боку [22];
- договір про вічний мир між Англією та Шотландією, який мав назавжди зобов'язати до миру, дружби та союзу обох королів, їх спадкоємців та законних наступників. Серед умов цього договору, звичайно, передбачалася відмова від підтримки будь-яких повстанців чи зрадників іншої сторони, або біженців, які підозрюються, ймовірно вчинили або обвинувачуються у вчиненні злочину зради; договірні сторони або їх наступники не можуть як приймати таких осіб самі, так і дозволяти приймати їх своїм підданим. Союзники кожної з договірних сторін могли приєднатись до даного договору, якщо повідомлять про це протягом 8 місяців від дня його укладення. У випадку війни однієї договірної сторони чи її наступників з іншим монархом, інша договірна сторона не могла напасти на неї, але могла надати допомогу тому монарху, з яким вона воює, проте тільки з метою захисту. Обидві договірні сторони зобов'язалися звернутися до Папи Римського

із проханням карати відлученням від церкви того, хто порушить або дозволить порушити мир, будь це нинішні договірні сторони чи їх наступники [23];

- договір про видачу злочинців і встановлення правил щодо підтримки порядку на кордоні [24; 25, с. 336-337].

У комплексі зобов'язань за цими договорами, отже, повторюється позбавлення претендентів на корону Англії можливості підтримки за кордоном. Встановлення відлучення від церкви як заходу відповідальності за порушення миру, як і у випадку зобов'язань за домовленостями в Етаплі, має свідчити про значення, надане угоді сторонами.

Шлюб між 13-річною Маргарет і 30-річним Яковом IV був укладений у серпні 1503 р. У 1513 р., коли син і наступник Генріха VII Генріх VIII розпочав воєнні дії проти Франції, договір про вічний мир 1502 р. був порушений Яковом IV. Між Шотландією і Францією існував так званий «Старий Союз» (the Auld Alliance) – угода 1296 р. про воєнну допомогу проти Англії. На основі цього договору Яків IV здійснив вторгнення в Англію, що означало вибір одного союзу Шотландії проти іншого. Король Яків був відлучений від церкви як порушник вічного миру в Ейтоні і загинув у битві при Флодені 9 вересня 1513 р. Однак угоди в Ейтоні мали значні і далекосяжні політичні і правові наслідки: вони створили для майбутніх королів шотландської династії Стюартів – нащадків Якова IV і Маргарет, дочки Генріха VII, – права претендувати на англійський престол, що було реальною загрозою, бо династія Тюдорів неодноразово стикалася із кризою спадкування. Після припинення династії Тюдорів у 1603 р. зі смертю королеви Єлизавети I, престол Англії перейшов до правнука Якова IV і Маргарет Якова VI Стюарта, який, отже, став королем Англії Яковом I, і два королівства об'єдналися спочатку під владою одного монарха, щоб потім об'єднатися в одну державу.

Висновки. Виходячи з обставин свого приходу до влади, Генріх VII мусив мати справу з особливим видом загроз для своєї безпеки – іншими претендентами на престол Англії (таку загрозу і сам він являв собою для Ричарда III). Ця загроза мала і внутрішній, і зовнішній аспекти: внутрішній створювало спонукання до повстань всередині країни, а зовнішній – підтримка претендента за кордоном. Основні угоди Генріха VII являють собою приклад юридичних засобів боротьби із таким видом загроз, створюваних індивідами, які не були носіями державної влади, але заявляли претензії на неї. Угоди передбачають декілька складових боротьби із такою загрозою: сам факт укладення угоди свідчить про визнання законності перебування Генріха VII на престолі Англії, договірні сторони зобов'язуються як самі не надавати допомогу особам, обвинуваченим чи підозрюваним у повстанні чи зраді проти іншої сторони, так і не дозволяти своїм підданам надавати таку допомогу, а також зобов'язуються не допускати перебування претендентів у своїх володіннях. Іншою характерною особливістю договорів Генріха VII є поєднання воєнно-політичних та фінансових зобов'язань, причому фінансові зобов'язання мають для англійської сторони більше значення і іноді користь, ніж воєнно-політичні. Так, наприклад, у договорі в Медіна-дель-Кампо положення щодо торгівлі більш сприятливі для Англії, ніж умови воєнно-політичного союзу сторін проти Франції; фінансові зобов'язання короля Франції, поєднані із договором в Етаплі, більш важливі, ніж його політичні положення. В угодах про надання воєнної допомоги звертає на себе увагу детальна регламентація характеру відшкодування коштів допомоги. Разом з тим доля угод Генріха VII, які, звичайно, сприяли його утвердженню на престолі Англії, так само свідчить про мінливість значення союзницьких зобов'язань як засобів посилення нової династії, не тільки через те, що сторони могли порушити свої зобов'язання або переглянути свої союзницькі відносини, але і з причини непередбаченого розвитку подальших подій. Династичний шлюб відповідно

до угоди з Іспанією згодом створив проблеми у відносинах двох держав та одну з криз спадкування престолу для династії Тюдорів; династичний шлюб відповідно до угоди з Шотландією надав династії Стюартів права претендувати на престол Англії, що також певний час створювало загрозу для онуки Генріха VII Єлизавети I, хоча у довгостроковій перспективі призвело до об'єднання Англії та Шотландії.

Список використаної літератури

1. Doran S. *England and Europe, 1485–1603* / Susan Doran. – London, New York: Longman, 1996. – 143 p.
2. Grant A. *Henry VII: the importance of his reign in English history* / Alexander Grant – London, New York: Routledge, 1985. – 68 p.
3. Lockyer R. *Tudor and Stuart Britain, 1485-1714* / Roger Lockyer. – London, New York: Routledge, 2005. – 576 p.
4. 1493. 8 Jan. Arch, de France. 78. Treaty of Ferdinand and Isabella with Charles VIII. King Of France. / *Calendar of State Papers, Spain, Volume 1, 1485-1509*. [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/cal-state-papers/spain/vol1/pp.20-26>. – Title from the screen.
5. Sept. 23. Ratification by the K. of England of a treaty with Ferdinand and Isabella for peace, and for the above-mentioned marriage, dated at Medina del Campo, 27 March 1489. *Woking. O. xii. 417. H. v. p. iv. 20.* / *Rymer's Foedera Volume 12* [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp397-434>. – Title from the screen.
6. 27-28 Mar. S. E. T. c. I. L. 1.34. Treaty between England and Spain, ratified by Ferdinand and Isabella. / *Calendar of State Papers, Spain, Volume 1, 1485-1509*. [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/cal-state-papers/spain/vol1/pp20-26>. – Title from the screen.
7. April 1. Ratification by the K. of a league of perpetual annuity with Anne duchess of Brittany, whom the K. promises to assist against France, dated Rennes, Feb. 10, 1488. *Westm. O. xii. 362. H. v. p. iii. 199.* / *Rymer's Foedera Volume 12* [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp358-373>. – Title from the screen.
8. Rapin de Thoyras P., Whatley S. *Acta Regia or, An account of the treaties, letters and instruments between the monarchs of England and foreign powers, publish'd in Mr. Rymer's Foedera, which are the basis of the English history. In 4 volumes. Volume III.* / Paul Rapin de Thoyras, Stephen Whatley – London: J. Darby, 1727. – 488 p.
9. Sept. 11. Treaty between the K. of England and Maximilian K. of the Romans for war against Charles K. of France if he invade the territories of Philip archduke of Austria and duke of Burgundy, or Anne duchess of Brittany, *Woking. O. xii. 397. H. v. p. vi. 12.* Sept. 12. Additional articles of the above-mentioned treaty. *Woking. O. xii. 400. H. v. p. iv. 13.* / *Rymer's Foedera Volume 12* [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp397-434>. – Title from the screen.
10. Nov. 6. Confirmation by Charles K. of France of a treaty of peace with the K. of England, until the death of the last survivor; the K. of the Romans and his son the archduke of Austria to be included if they desire it, dated at Etaples, Nov. 3. *Montiz near Tours. O. xii. 497. H. v. p. iv. 51.* / *Rymer's Foedera Volume 12* [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp494-505>. – Title from the screen.

11. Dec. 6. Ratification, by Charles K. of France, of the obligation of Philip de Crevecuer, lord des Querdes, marshal of France, and his colleagues, to pay 745,000 gold crowns to the K. of England for the debts of Anne of Brittany, Q. of France, and those of Louis XI. to Edward IV., dated Etaples, Nov. 3. Moutilz near Tours. O. xii. 506. H. v. p. iv. 54. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp505-512>. – Title from the screen.
12. Dec. 13. Charles K. of France promises to pay the sums due to the K. of England, on pain of excommunication. Amboisne. O. xii. 509. H. v. p. iv. 56. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp505-512>. – Title from the screen.
13. Dec. 13. Charles K. of France promises not to assist rebels against the K. of England. Amboisue. O. xii. 508. H. v. p. iv. 55. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp505-512>. – Title from the screen.
14. June 13. Notarial attestation of the request made to pope Alexander VI. by Christopher Urswyke, dean of York, and John de Gyls, archdeacon of Gloucester, that he would excommunicate whichever party should first violate the treaty of Etaples, to which the pope replied that he would wait for a similar request from the French K. Rome. O. xii. 531. H. v. p. iv. 64. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp525-540>. – Title from the screen.
15. Treaty of friendship between K. Edward IV. and Lewis K. of France for their lives, and for a marriage between the K.'s daughter Elizabeth with Charles son of the French king. O. xii. 19. H. v. p. iii. 67.; Aug. 29. Exemplification, dated Westm. July 13, 18 Edw. IV., of the obligation of Lewis K. of France to pay an annual pension of 50,000 crowns to the K. of England. Amiens. O. xii. 20. H. v. p. iii. 67. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp14-22>. – Title from the screen.
16. Bacon F. Rawson Lumby J. Bacon's history of the reign of King Henry VII. With notes by the Rev. J. Rawson Lumby, D. D. / Francis Bacon, Joseph Rawson Lumby. –London: C. J. Clay and son, Cambridge University Press warehouse, Ave Maria Lane, 1885. – 361 p.
17. July 14. Confirmation by Lewis K. of France of the treaty of Etaples. Paris. O. xii. 684. H. v. p. iv. 125. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp683-698>. – Title from the screen.
18. July 14. Obligation of Lewis K. of France for the payment of the residue of the 745,000 crowns which his predecessor engaged to pay to K. Henry. Paris. O. xii. 686. H. v. p. iv. 126. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp683-698>. – Title from the screen.
19. 1500. Feb. 1. Bull of Alexander [VI.], threatening the Kings of England and France with excommunication, if they break the treaty of Etaples. Rome. O. xii. 736. H. v. p. iv. 145. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp736-748>. – Title from the screen.
20. June 12. Pope Alexander [VI.] threatens Lewis K. of France with excommunication if he fail in his payments to the K. of England. Rome. O. xii. 762. H. v. p. iv. 155. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp749-765>. – Title from the screen.
21. Feb. 24. Treaty of peace and mercantile intercourse between the K. of England and the archduke of Austria, duke of Burgundy. London. O. xii. 578. H. v. p. iv. 82. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp578-591>. – Title from the screen.

22. Jan. 24. Marriage treaty between Margaret, daughter of K. Henry VII., and K. James IV.; the princess is not to be sent to Scotland until Sept. 1, 1503. Richmond. O. xii. 787. H. v. p. iv. 165. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp785-804>. – Title from the screen.
23. Jan. 24. Treaty of perpetual peace between England and Scotland. Richmond. O. xii. 793. H. v. p. iv. 168. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp785-804>. – Title from the screen.
24. Jan. 24. Treaty for the preservation of order and the punishment of offenders on the borders. Richmond. O. xii. 800. H. v. p. iv. 170. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp785-804>. – Title from the screen.
25. Calendar of Documents relating to Scotland. In 5 vol. Vol. IV/ Joseph Bain, editor. – Edinburgh: H. M. General Register House, 1888. – 738 p.

THE ACTIVITIES OF HENRY VII, KING OF ENGLAND, IN THE SPHERE OF TREATIES

Rzhevskaya V. S.

Candidate of Law Assistant Professor, Assistant Professor of the International Law Department of the Institute of International Relations of Kyiv National Taras Shevchenko University.

Abstract. *The article sums up the main undertakings of the parties under the treaty of Medina del Campo of 1489, the agreements on the defense of Brittany of 1489 and 1490, the treaty of Etaples of 1492 and documents related thereto, as well as under the treaty Intercursus Magnus of 1496 and the Ayton agreements of 1502. Those agreements are principally aimed at securing the position for the new English royal dynasty, the Tudors, which is to be achieved by use of the complex of measures, as establishing political and military alliances, legal provisions for trade relations, dynastic marriages etc. The defense from a special kind of threat, represented by other pretenders to the English throne, is an important element of undertakings under the treaties. Another peculiar feature is joining the military and political undertakings together with those financial, the latter being possibly more useful for the English party. The threat of excommunication of the parties in case of violation is sometimes used as a means to secure both political and financial undertakings. The dynastic marriages provided for by the agreements had as their consequences some unforeseen threats for the Tudor dynasty.*

Key words: *pretender to the throne, international treaty, dynastic marriage, military alliance, trade relations, history of international law, legal undertakings.*

References

1. Doran S. England and Europe, 1485–1603 / Susan Doran. – London, New York: Longman, 1996. – 143 p.
2. Grant A. Henry VII: the importance of his reign in English history / Alexander Grant – London, New York: Routledge, 1985. – 68 p.
3. Lockyer R. Tudor and Stuart Britain, 1485–1714 / Roger Lockyer. – London, New York: Routledge, 2005. – 576 p.
4. 1493. 8 Jan. Arch, de France. 78. Treaty of Ferdinand and Isabella with Charles VIII. King Of France. / Calendar of State Papers, Spain, Volume 1, 1485-1509. [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/cal-state-papers/spain/vol1/pp20-26>. – Title from the screen.
5. Sept. 23. Ratification by the K. of England of a treaty with Ferdinand and Isabella for peace, and for the above-mentioned marriage, dated at Medina del Campo, 27 March 1489. Woking. O. xii. 417. H. v. p. iv. 20. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp397-434>. – Title from the screen.

6. 27-28 Mar. S. E. T. c. I. L. 1.34. Treaty between England and Spain, ratified by Ferdinand and Isabella. / Calendar of State Papers, Spain, Volume 1, 1485-1509. [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/cal-state-papers/spain/vol1/pp20-26>. – Title from the screen.
7. April 1. Ratification by the K. of a league of perpetual annuity with Anne duchess of Brittany, whom the K. promises to assist against France, dated Rennes, Feb. 10, 1488. Westm. O. xii. 362. H. v. p. iii. 199. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp358-373>. – Title from the screen.
8. Rapin de Thoyras P., Whatley S. Acta Regia or, An account of the treaties, letters and instruments between the monarchs of England and foreign powers, publish'd in Mr. Rymer's Foedera, which are the basis of the English history. In 4 volumes. Volume III. / Paul Rapin de Thoyras, Stephen Whatley – London: J. Darby, 1727. – 488 p.
9. Sept. 11. Treaty between the K. of England and Maximilian K. of the Romans for war against Charles K. of France if he invade the territories of Philip archduke of Austria and duke of Burgundy, or Anne duchess of Brittany, Woking. O. xii. 397. H. v. p. vi. 12. Sept. 12. Additional articles of the above-mentioned treaty. Woking. O. xii. 400. H. v. p. iv. 13. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp397-434>. – Title from the screen.
10. Nov. 6. Confirmation by Charles K. of France of a treaty of peace with the K. of England, until the death of the last survivor; the K. of the Romans and his son the archduke of Austria to be included if they desire it, dated at Etaples, Nov. 3. Montiz near Tours. O. xii. 497. H. v. p. iv. 51. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp494-505>. – Title from the screen.
11. Dec. 6. Ratification, by Charles K. of France, of the obligation of Philip de Crevecuer, lord des Querdes, marshal of France, and his colleagues, to pay 745,000 gold crowns to the K. of England for the debts of Anne of Brittany, Q. of France, and those of Louis XI. to Edward IV., dated Etaples, Nov. 3. Moutilz near Tours. O. xii. 506. H. v. p. iv. 54. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp505-512>. – Title from the screen.
12. Dec. 13. Charles K. of France promises to pay the sums due to the K. of England, on pain of excommunication. Amboisne. O. xii. 509. H. v. p. iv. 56. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp505-512>. – Title from the screen.
13. Dec. 13. Charles K. of France promises not to assist rebels against the K. of England. Amboisue. O. xii. 508. H. v. p. iv. 55. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp505-512>. – Title from the screen.
14. June 13. Notarial attestation of the request made to pope Alexander VI. by Christopher Urswyke, dean of York, and John de Gilys, archdeacon of Gloucester, that he would excommunicate whichever party should first violate the treaty of Etaples, to which the pope replied that he would wait for a similar request from the French K. Rome. O. xii. 531. H. v. p. iv. 64. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp525-540>. – Title from the screen.
15. Treaty of friendship between K. Edward IV. and Lewis K. of France for their lives, and for a marriage between the K.'s daughter Elizabeth with Charles son of the French king. O. xii. 19. H. v. p. iii. 67.; Aug. 29. Exemplification, dated Westm. July 13, 18 Edw. IV., of the obligation of Lewis K. of France to pay an annual pension of 50,000 crowns to the K. of England. Amiens. O. xii. 20. H. v. p. iii. 67. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp14-22>. – Title from the screen.
16. Bacon F. Rawson Lumby J. Bacon's history of the reign of King Henry VII. With notes by the Rev. J. Rawson Lumby, D.D. / Francis Bacon, Joseph Rawson Lumby. – London: C. J. Clay and son, Cambridge University Press warehouse, Ave Maria Lane, 1885. – 361 p.
17. July 14. Confirmation by Lewis K. of France of the treaty of Etaples. Paris. O. xii. 684. H. v. p. iv. 125. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp683-698>. – Title from the screen.
18. July 14. Obligation of Lewis K. of France for the payment of the residue of the 745,000 crowns which his predecessor engaged to pay to K. Henry. Paris. O. xii. 686. H. v. p. iv. 126. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp683-698>. – Title from the screen.
19. 1500. Feb. 1. Bull of Alexander [VI.], threatening the Kings of England and France with excommunication, if they break the treaty of Etaples. Rome. O. xii. 736. H. v. p. iv. 145. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp736-748>. – Title from the screen.

20. June 12. Pope Alexander [VI.] threatens Lewis K. of France with excommunication if he fail in his payments to the K. of England. Rome. O. xii. 762. H. v. p. iv. 155. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp749-765>. – Title from the screen.
21. Feb. 24. Treaty of peace and mercantile intercourse between the K. of England and the archduke of Austria, duke of Burgundy. London. O. xii. 578. H. v. p. iv. 82. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp578-591>. – Title from the screen.
22. Jan. 24. Marriage treaty between Margaret, daughter of K. Henry VII., and K. James IV.; the princess is not to be sent to Scotland until Sept. 1, 1503. Richmond. O. xii. 787. H. v. p. iv. 165. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp785-804>. – Title from the screen.
23. Jan. 24. Treaty of perpetual peace between England and Scotland. Richmond. O. xii. 793. H. v. p. iv. 168. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp785-804>. – Title from the screen.
24. Jan. 24. Treaty for the preservation of order and the punishment of offenders on the borders. Richmond. O. xii. 800. H. v. p. iv. 170. / Rymer's Foedera Volume 12 [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.british-history.ac.uk/rymer-foedera/vol12/pp785-804>. – Title from the screen.
25. Calendar of Documents relating to Scotland. In 5 vol. Vol. IV/ Joseph Bain, editor. — Edinburgh: H. M. General Register House, 1888. – 738 p.

ДОГОВОРНО-ПРАВОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ГЕНРИХА VII, КОРОЛЯ АНГЛИИ

Ржевская В. С.

Кандидат юридических наук, доцент, доцент кафедры международного права Института международных отношений Киевского национального университета имени Тараса Шевченко.

Аннотация. *В статье обобщаются основные обязательства сторон согласно договору в Медина-дель-Кампо 1489 г., соглашениям по защите Бретани 1489 и 1490 г., договору в Этанле 1492 г. и связанным с ним документам, а также согласно договору Intercursus Magnus 1496 г. и соглашениям в Эйтоне 1502 г. Главной целью этих соглашений является создание безопасного положения для новой английской королевской династии Тюдоров, что должно быть достигнуто путем применения комплекса мер: установления военно-политических союзов, правового обеспечения торговых отношений, заключения династических браков и т. д. Важным элементом договорных обязательств является защита от особого вида угрозы – других претендентов на престол Англии. Также характерной чертой является объединение военно-политических обязательств с финансовыми, которые могут быть более полезны для английской стороны, чем военно-политические. Угроза отлучения сторон от церкви в случае нарушения иногда применяется как средство обеспечения и политических, и финансовых обязательств. Последствиями предусмотренных договорами династических браков стало возникновение в будущем ряда непредвиденных угроз для династии Тюдоров.*

Ключевые слова: *претендент на престол, международный договор, династический брак, военный союз, торговые отношения, история международного права, правовые обязательства.*